

Nr. 7. Juni 2008

- Straffuldbyrdelse - Fodlænkeordning udvides og indskrænkes - Retsplejeloven - Forsvarerbeskikkelse, indgreb i retten til at vælge sin forsvarer - Lovroderi
49. Mentalerklæringer
  50. Menneskerettigheder - Varetægtsfængsling - Risiko for overgreb i Turkmenistan - Udlevering - Domstolsprøvelse - Russisk sag
  51. Politiet, klager over - Drab efter biljagt - Lovlig retshåndhævelse, overskridelse af grænserne - Mangelfund undersøgelse - Litauisk sag
  52. Færdselsloven - Afstand til forankørende - Ikke frakendelse - Anklageskrifter
  53. Erstatning - Godtgørelse til pårørende - Manddrab, uagtsomt - Udvisning, EU-borger
  54. Medvirken - Manddrab - Røveri - Udvisning, herunder betinget - Erstatning til pårørende
  55. Salær - Rejsegodtgørelse - Fængselsbesøg
  56. Tyveri - Udvisning undladt - EU-borgere - Varetægt - Proportionalitet
  57. Tyveri fra lomme - Unge udenlandske lovovertrædere - Varetægt - Proportionalitet - Udvisning
  58. Færdselsloven - Vejbaner - Frifindelse for betinget frakendelse - Langvarig sagsbehandling - Beviser, urigtigt rids
  59. Anholdte, befrielse af - Betinget staf - Anklageskrift og dom

LANDSFORENINGEN AF BESKIKKEDE ADVOKATER

Straffuldbyrdelse - Fodlænkeordning udvides og indskrænkes - Retsplejeloven - Forsvarerbeskikkelse, indgreb i retten til at vælge sin forsvarer - Lovroderi Straffuldbyrdelseslovens § 78 a, retsplejelovens § 733

Aldersgrænsen på 25 år i fodlænkeordningen er nu ophævet, men i en anden lovændring har man indført begrænsninger fsva overtrædelser af våbenloven. Der er derudover i flere forskellige love lavet ændringer af retsplejeloven, herunder indgreb i retten til selv at vælge forsvarer.

I lov 2008-06-17 nr. 496 har man fsva. straffuldbyrdelseslovens § 78 a om fodlænker ophævet aldersgrænsen på 25 år, men bibeholdt grænsen på fængselsstraf på indtil 3 måneder. I en samtidigt vedtaget lov 2008-06-17 nr. 500 har man i et nyt stykke 2 bestemt:

"Tilladelse efter stk. 1 kan ikke meddeles personer, der er idømt fængselsstraf i indtil 14 dage for overtrædelse af lovgivningen om våben og eksplosivstoffer, medmindre straffen tillige er idømt for overtrædelse af anden lovgivning, og den eller de skete overtrædelser af lovgivningen om våben og eksplosivstoffer ikke har været af væsentlig betydning for straffens længde."

Lovændringerne træder i kraft den 1/7 2008 og finder anvendelse på personer, der idømmes fængselsstraf efter denne dato.

I det almindelige lovroderi umiddelbart før Folketingets sommerferie har man vedtaget adskillige ændringer af retsplejeloven i forskellige love, således i den ovenanførte lov nr. 500, hvor man fremover skal kunne varetægtsfængsle på retshåndhævelsesarrest for overtrædelser af den ændrede våbenovertrædelse i straffeloven (skydevåben på offentligt sted). En ændring af samme dato, men i lov nr. 499 om retshåndhævelsesarrest i forbindelse med forskellige sædelighedsforbrydelser, herunder blufærdighedskrænkelser over for børn under 15 år. En ændring af samme dato, men i lov nr. 490 om mulighed for strafforfølgning her i landet i en sag, hvor den tiltalte er frifundet i udlandet. Her skal Den særlige Klageret give tilladelse efter § 985 a .

Væsentligst er en ændring af samme dato, men i lov nr. 493 (begrænsning af langvarige sigtelser og varetægtsfængslinger), der trods det forjættende navn på lovændringen også indeholder et indgreb i retten til at vælge sin egen forsvarer.

Det hedder fremover i RPL § 733, stk. 2:

"Retten kan ved kendelse nægte at beskikke den advokat, som sigtede ønsker som forsvarer, hvis dennes medvirken vil medføre en forsinkelse af betydning for sagens fremme, eller der er påviselig risiko for, at advokaten vil hindre eller modvirke sagens opklaring."

Der stilles derudover krav til både retten, anklagemyndigheden og forsvarerne i RPL § 843 a:

"Retten skal fremme enhver sag med den hurtighed, som dens beskaffenhed kræver og tillader. Hovedforhandling skal så vidt muligt berammes inden for 2 uger fra anklagemyndighedens indlevering af anklageskrift til retten og til et sådant tidspunkt, at sagen kan gennemføres inden for rimelig tid. Er sigtede varetægtsfængslet, skal domsforhandling gennemføres hurtigst muligt.

Stk. 2. Det påhviler anklagemyndigheden og forsvareren at tilrettelægge deres virke på en sådan måde, at sagen kan gennemføres inden for rimelig tid."

- oo0oo -

Der henvises til foreningens høringssvar af 7/1 2008 over betænkning nr. 1492/2007, der ligger til grund for lovændringen om forsvarerbeskikkelse, Lf.Medd. 2008, hæfte 1. Foreningens formand og Jakob Lund Poulsen har – uden resultat – haft foretræde for Folketingets Retsudvalg, inden loven blev vedtaget.

Kendelser vedr. afslag på forsvarerbeskikkelse efter de nye regler mv. må meget gerne indsendes til redaktøren.

Elsebeth Rasmussen

Landsforeningens Meddelelse 49/2008 **Mentalerklæringer**

Retsplejelovens § 809

I en sag mod 2 personer, hvor sigtelsen var forsøg på manddrab, begærede anklageren foretaget mentalundersøgelse af de fængslede alene under henvisning til sagens karakter. Landsretten stadfæstede byrettens afslag herpå.

ØL 17. afd. kære nr. S-2642-07, 4/10 2007

Under et retsmøde i en sag med sigtelse for forsøg på manddrab begærede anklagemyndigheden i forbindelse med fristforlængelsen de to sigtede underkastet mentalundersøgelse.

Om T var det oplyst, at han i nærmeste fremtid ville afgive en indenretlig forklaring.

Anklageren henviste alene til sigtelsens karakter, idet der ikke i øvrigt var grunde, der talte for mentalundersøgelse.

Forsvareren protesterede. Han henviste herved til, at sigtelsens karakter alene ikke kunne være tilstrækkeligt grundlag for, at der blev foretaget en mentalundersøgelse. Han henviste til en kendelse fra landsretten af 19/9 2007 (Lf.Medd. 121/2007).

Dommeren afsagde herefter sålydende

K E N D E L S E

"Da sagens karakter ikke alene giver tilstrækkeligt grundlag for at antage, at der kan blive spørgsmål om anvendelse af andre retsfølger end straf, findes det uden betydning for sagens afgørelse, at arrestanten underkastes en mentalundersøgelse, hvorfor

b e s t e m m e s

Arrestanten T skal ikke underkastes mentalundersøgelse."

Anklageren kærede.

Herefter blev S fremstillet. Sagen manglede fortsat en afhøring af arrestanten. Forsvareren oplyste, at S ikke ønskede at afgive forklaring i retten samme dag.

Herefter begærede anklageren mentalundersøgelse. Forsvareren protesterede og henviste til den ovennævnte kendelse fra landsretten. Retten afsagde tilsvarende kendelse som for T. Også denne kendelse blev påanket til landsretten, der stadfæstede begge kendelser i henhold til byrettens grunde.

Landsforeningens Meddelelse 50/2008

Menneskerettigheder - Varetægtsfængsling - Risiko for overgreb i Turkmenistan - Udlevering - Domstolsprøvelse - Russisk sag

Menneskerettighedskonventionens art. 3, 5 og 13

Russisk retspleje kan jo ikke uden videre sidestilles med det høje niveau, hvorpå dansk ret og retspleje befinder sig. Men sagen har aspekter, som kan give anledning til eftertanke. Der er risiko for fejlslagne afgørelser, hvis retten og andre myndigheder træffer beslutninger af vidtgående betydning uden at underrette sagens person og dennes advokat.

Klageren G blev med urette udleveret til Turkmenistan, hvor han led overgreb i strid med EMK art. 3. Han blev herefter "midlertidigt" udlånt til retsforfølgning i Rusland, hvor han blev tilbageholdt med henvisning til, at han var stukket af fra retsforfølgning (hvor han altså af de russiske myndigheder havde været udleveret til Turkmenistan). Han blev ikke stillet for en dommer i over 6 uger, hvilket var i strid med art. 5, stk. 3. Han havde ikke fået mulighed for at få prøvet udleveringen til Turkmenistan, hvilket var i strid med art. 13. Han blev tillagt 20.000 Euro i torterstatning.

Garabayev mod Rusland, App. nr. 38411/02, 7/6 2007

Klageren Garabayev er statsborger både i Rusland og Turkmenistan. Forud for sagen var han i 2002 ansat som bogholder i den turkmenske centralbank og lod sig registrere som russisk statsborger, hvorefter han fik udstedt pas og i august 2002 med hustru og barn tog til Moskva for at tage en PhD.

I september 2002 sendte den turkmenske anklagemyndighed en begæring om udlevering på baggrund af en sigtelse om omfattende underslæb og magtmisbrug. G skulle have overført 40 mio. US\$ fra centralbankens konto i en tysk bank til en bank i Moskva.

Den 27/9 2002 blev G anholdt og frihedsberøvet med henblik på udlevering. G's advokat klagede i oktober 2002 til den russiske anklagemyndighed (PGO). G burde ikke udleveres, da han var russisk statsborger, jfr. forskellige bestemmelser, herunder forfatningen og retsplejeloven. Hertil kom menneskerettighedssituationen i Turkmenistan - der var en velbegrundet risiko for tortur og anden nedværdigende behandling. Da G ikke kunne udleveres, var frihedsberøvelsen iflg. advokaten også ulovlig.

En menneskerettighedsorganisation rettede ligeledes henvendelse til anklagemyndigheden og påpegede bl.a. risikoen for, at G ikke ville kunne få en retfærdig rettergang. Tiltalerejsning var politisk bestemt, og anvendelse af tortur udbredt. Organisationen fremhævede eksempler på

forfølgelse af andre ansatte i centralbanken og deres pårørende, herunder anholdelse af G's mor, søster og onkel og beslaglæggelse af deres ejendele.

Anklagemyndigheden besluttede imidlertid i oktober 2002, at G skulle udleveres, hvilket man imidlertid undlod at underrette G og hans advokat om, så den 24/10 2002 blev G sendt til Turkmenistan efter at være overgivet til turkmenske politifolk. Først her fik han forevist beslutningen om udlevering.

G's advokat havde forinden og efter udleveringen forsøgt at få retten til at tage stilling til frihedsberøvelsen og beslutningen om udlevering. Retten ville ikke tage stilling til spørgsmålet, men svarede den 28/10 2002, at det rejste spørgsmål om udvisning ikke kunne undergives en prøvelse af lovlighed, men at det i alle tilfælde krævede, at G var til stede, og han var jo udsendt.

Anklagemyndigheden svarede på en klage hertil, at udlevering var på begæring af de turkmenske myndigheder og i overensstemmelse med international lov.

I november 2002 spurgte Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol til sagen, herunder om anbringendet om en evt. krænkelse af art. 3 havde været prøvet af en kompetent national myndighed.

Den 5. december 2002 tog byretten i Moskva så stilling til advokatens klager og fandt, at beslutningen om udlevering havde været ulovlig, henset til G's russiske statsborgerskab. Retten fastslog også, at beslutningen om udlevering ikke var blevet forkyndt for hverken G eller advokaten, som dermed var afskåret fra at påklage den. Frihedsberøvelsen var også ulovlig. Afgørelsen blev ikke kærret og blev således endelig den 16/12 2002.

Anklagemyndigheden havde i mellemtiden den 8/12 2002 ved en distriktsret indledt en sag med påstand om, at G under falske angivender havde opnået russisk statsborgerskab, idet han inden ansøgningen var blevet skilt fra sin russiske hustru. Retten gav anklagemyndigheden medhold, men afslog at annullere statsborgerskabet - det tilkom kun den russiske præsident. Hverken G, hustruen eller advokaten blev underrettet om retssagen og var således ikke til stede under behandlingen.

Da advokaten senere erfarede resultatet, ankede hun til byretten i Moskva og vedlagde bl.a. en erklæring fra G's hustru, der kategorisk bestred, at hun skulle være blevet skilt fra G. Advokaten fremhævede endvidere, at hverken G, hustruen eller advokaten havde fået besked om eller blev givet mulighed for at være til stede under distriktsrettens behandling.

Fra den russiske ambassade i Turkmenistan kom der en anmodning om forlængelse af ankefristen, idet man først var blevet bekendt med afgørelsen efter udløbet af fristen. Afgørelsen hvilede på en urigtig fortolkning af turkmensk lov, og G havde været afskåret fra at deltage i retsafgørelsen - han havde været tilbageholdt i Turkmenistan uden adgang til det russiske konsulat i strid med internationale traktater.

I maj 2003 omstødte Moskvas Byret afgørelsen om statsborgerskabet og hjemviste sagen. Senere frafaldt anklagemyndigheden sagen om falske foregivender.

G var i mellemtiden tilbageholdt i Turkmenistan under forhold, som er nærmere beskrevet i dommen fra pkt. 29. Han var fra starten blevet truet med tortur og repressalier mod hans familie. Han havde ikke mulighed for at kontakte en advokat, og forholdene i fængslet var kummerlige.

Da han ikke ville skrive under på, at han havde fået forkyndt tilsigelse til retssagen om hans statsborgerskab i Rusland, men kun skrev, at han var frihedsberøvet og afskåret fra at møde, blev han slået af en myndighedsperson.

Først senere fik han adgang til en advokat, der fortalte ham, at der ikke var dokumenter i den turkmenske sag, der underbyggede sigtelsen mod ham.

Ambassaden prøvede flere gange at få kontakt med G, hvilket blev afslået med henvisning til, at G var turkmensk statsborger. Den 1/2 2003 blev G imidlertid ført til lufthavnen og sendt tilbage til Moskva ledsaget af en russisk diplomat. I Moskva erfarede han, at hans mor, søster og onkel var idømt 14 års fængsel.

I Rusland havde anklagemyndigheden (PGO) i mellemtiden påbegyndt en efterforskning den 24/1 2003 også om en større pengeoverførsel, og den 29/1 2003 blev G sigtet og sat på listen over internationalt eftersøgte personer. Den 30/1 2003 udstedte en domstol i Moskva en arrestordre og henviste til, at G var flygtet udenlands. Til stede var en ny advokat udpeget af retten, som ikke protesterede mod fængslingen in absentia.

På denne baggrund fik anklagemyndigheden G udleveret "midlertidigt" til retsforfølgning, og derfor blev G anholdt og sigtet, så snart han ankom til Moskva, men han blev ikke stillet for en dommer.

Først den 6/2 2003 blev G's advokat fra tidligere under et møde i fængslet med klienten bekendt med fængslingskendelsen, og hun kærede til Moskva Byret. Hun gjorde bl.a. gældende, at G ikke var flygtet udenlands, men at han af anklagemyndigheden var blevet udleveret til Turkmenistan, hvilken beslutning jo siden var kendt ulovlig.

Moskvas Byret afviste kæremålet. Anklagemyndigheden havde ikke været bekendt med, hvor G opholdt sig. G kunne i øvrigt modvirke efterforskningen.

Fængslingen blev forlænget og stadfæstet flere gange. Der var domsforhandling to dage i henholdsvis september og oktober 2003. Først den 9/3 2004 faldt afgørelsen. G blev idømt en bøde på 5.000 rubler for dokumentfalsk, men frifundet både for underslæb og hvidvaskning af penge. Nu blev G løsladt.

De russiske myndigheder, der havde fået en henvendelse fra Menneskerettighedsdomstolen, lovede ikke at udlevere G på ny til de turkmenske myndigheder, henset til, at det nu var fastslået, at G var russisk statsborger.

Straffesagen blev anket, men stadfæstet i juni 2004.

Retsregler

Der redegøres ikke i detaljer i referatet her for de nationale regler. Varetægtsfængsling i straffesager skal besluttes af en dommer efter anmodning fra anklagemyndigheden. Den sigtede har krav på at overvære retsmødet, og der kan kæres inden 3 dage. Kæreinstansen skal så træffe afgørelse inden 3 dage.

Bestemmelse om udlevering træffes af anklagemyndigheden, men kan indbringes for retten inden 10 dage. Klageren har krav på at være til stede under retsmødet.

Man kan ikke udleveres, hvis man er russisk statsborger eller er blevet meddelt asylstatus. Man kan frihedsberøves under udleveringssagen, og hvis en udenlandsk ret har afsagt anholdelsesbeslutning, behøver myndighederne i Rusland ikke en godkendelse hos en russisk domstol, men fængslingsfristen må ikke overskride de tidsfrister, der gælder under den russiske retsplejelov for tilsvarende forbrydelser.

Anbringender og præmisser

Klageren gjorde gældende, at udleveringen til Turkmenistan krænkede art. 3 om tortur, umenneskelig eller nedværdigende behandling.

Han havde ikke fået adgang til at påklage udleveringen eller få kontakt til sin advokat, idet han blev sendt af sted samme dag, som beslutningen blev forkyndt for ham, hvilket var ubestridt.

Regeringen bestred, at udleveringen var i strid med art. 3.

Menneskerettighedsdomstolen fastslog, at det var afgørende, om der var en reel risiko for overgreb, og om dette var kendt på tidspunktet for udlevering.

Regeringen bestred ikke, at de russiske myndigheder havde fået henvendelser herom fra klageren, hans advokat og diverse organisationer. Menneskerettighedsdomstolen fastslog, at der var væsentlige grunde til at tro, at klageren var udsat for en reel risiko for behandling i strid med art. 3. Regeringen søgte ikke at opnå garantier for klagerens sikkerhed, og der var hverken aftalt lægelig eller anden uafhængig supervision (se *Mamatkulov og Askarov mod Tyrkiet*).

Da de russiske domstole efterfølgende fastslog, at udleveringen var ulovlig, tog domstolene ikke stilling til anbringender om krænkelse af art. 3.

Klageren havde i mellemtiden været udleveret i 3 måneder til Turkmenistan og afgav forklaring om sine oplevelser der, hvorfor retten havde haft mulighed for at vurdere udleveringen i lyset af, hvad der faktisk var sket.

Menneskerettighedsdomstolen fastslog, at den behandling, som klageren havde været udsat for under varetægtsfængslingen i Turkmenistan, og som ikke var bestridt af den russiske regering, udgjorde en krænkelse af art. 3.

Med hensyn til lovligheden af frihedsberøvelserne gjorde klageren gældende, at han i perioden 27/9 - 24/10 2002 havde været ulovligt tilbageholdt. Det var i strid med national lovgivning og ikke

godkendt af en domstol. Han var russisk statsborger og kunne således ikke udvises til Turkmenistan.

Det hjalp ham ikke, at byretten den 5/12 2002 fastslog, at udleveringen var ulovlig, for han var forblevet fængslet i Turkmenistan i yderligere to måneder. Når han blev sendt tilbage til Rusland, var det ikke en omgørelse af udleveringen, men fordi nye sigtelser blev rejst mod ham i Rusland, hvorefter frihedsberøvelsen fortsatte, nu på et nyt grundlag.

Regeringen henviste til, at klageren lovligt kunne tilbageholdes med henblik på udlevering. Domstolene havde efterfølgende fastslået, at udleveringen havde været ulovlig, hvorfor klageren havde fået national oprejsning.

Menneskerettighedsdomstolen fastslog, at klageren var blevet frihedsberøvet på begæring af den turkmenske anklagemyndighed. Frihedsberøvelsen var ikke blevet godkendt af en russisk domstol, hvilket den efter national lov skulle have været, med mindre der i udlandet forelå en retsafgørelse herom. Frihedsberøvelsen var således ikke lovlig i art. 5, stk. 1's forstand.

Hertil kom, at byretten efterfølgende den 5/12 2002 fandt, at udleveringen var ulovlig, henset til klagerens russiske statsborgerskab, som var myndighederne bekendt, idet både klageren og advokaten havde bragt spørgsmålet frem inden udleveringen.

Rettergangsfejlen i forbindelse med tilbageholdelsen var så grov, at afgørelsen fremstod som arbitrær og dermed ugyldig.

Da klageren ikke var blevet løsladt, efter at udvisningen var kendt ulovlig den 5/12 2002, havde han ikke fået oprejsning i det nationale system. Der forelå derfor en krænkelse af art. 5, stk. 1 f.

Regeringen gjorde vedr. domstolsprøvelse gældende, at klageren havde haft rig mulighed for at få prøvet lovligheden af sin tilbageholdelse. Således havde klageren ikke, da han blev udsendt den 24/10 2002, fremført nogen klage eller bedt om at få kontakt til advokaten.

Menneskerettighedsdomstolen fastslog, at udleveringen, jfr. ovenfor, var ulovlig, frihedsberøvelsen var ulovlig, og byretten afslog i første omgang at tage stilling hertil, uden at henvise til den relevante domstol. Der forelå derfor en krænkelse af art. 5, stk. 4, om manglende domstolsprøvelse.

Menneskerettighedsdomstolen tog herefter stilling til frihedsberøvelsen efter den 30/1 2003, hvor klageren blev returneret til Moskva.

Regeringen bestred, at der forelå en fejl. Den retsinstans, der havde afsagt en fængslingskendelse in absentia, havde ikke været bekendt med, at klageren var udleveret til Turkmenistan.

Menneskerettighedsdomstolen konstaterede, at dette kunne være opklaret, hvis klageren var blevet stillet for en dommer umiddelbart efter, at han blev frihedsberøvet efter tilbagesendelsen. Dette skete imidlertid først den 19/3 2003 og var ikke i overensstemmelse med de strenge krav i art. 5, stk. 3, hvorfor der forelå en krænkelse.

Menneskerettighedsdomstolen fastslog yderligere, at der forelå en krænkelse af art. 13, da klageren ikke havde fået en national behandling af spørgsmålet om krænkelse af art. 3. Krænkelserne efter art. 5 absorberede spørgsmålet om yderligere krænkelser af art. 13.

Godtgørelse

Klageren påstod samlet en tortgodtgørelse på 131.000 Euro på grund af lidelser og frygt i forbindelse med krænkelsen af art. 3. Retten tildelte ham skønsmæssigt 20.000 Euro skattefrit og et mindre beløb i sagsomkostninger, idet klageren havde haft fri proces.

Landsforeningens Meddelelse 51/2008

Politiet, klager over - Drab efter biljagt - Lovlig retshåndhævelse, overskridelse af grænserne - Mangelfuld undersøgelse - Litauisk sag
Den Europæiske Menneskerettighedskonvention art. 2

Mens vi Danmark går og venter på, om der kan findes en mere betryggende måde at behandle klager over politiet, kan det være nyttigt at se, hvordan det foregår i andre lande - f.eks. Litauen, der blev dømt for to krænkelser af EMK art. 2, dels selve drabet af 2 passagerer i en bil i forbindelse med en politijagt, dels måden den efterfølgende efterforskning blev fortaget på.

Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, app. 70659/01 og 74371/01, Juozaitienė og Bikulcius mod Litauen, 24/4 2008

Klagerne var forældre til to mænd, J og B, der blev dræbt i juli 1998 i forbindelse med 11 skud mod den bil, de var passagerer i, efter en bilagt, hvor flugtbilen angiveligt var oppe på hastigheder på 130-140 km/t, og som havde ignoreret varselsskud. Politimanden SG havde affyret de to skud, der dræbte J og B. Antallet af personer i flugtbilen var ukendt, men bilens fører, der var beruset, blev anholdt.

Der var tvist mellem myndighederne og klagerne om afstanden, hvorfra skuddene var affyret. Klagerne hævdede, at der havde været tale om en afstand på 2-3 meter, mens myndighederne hævdede, at det var mellem 11-27 meter. Der var også tvist om, hvorvidt gaden havde været befærdet en fredag kl. 23. Ingen øjenvidner havde været afhørt herom.

Der havde været gennemført en straffesag for bl.a. uagtsomt manddrab mod bilens fører. Klagerne indbragte i denne forbindelse et erstatningskrav mod politiet og var anerkendt som parter i processen.

Føreren blev i marts 1999 idømt 6 års fængsel for at modsætte sig politiets anvisninger, men blev frifundet for uagtsomt manddrab med den begrundelse, at dødsfaldene skyldtes "lovlig retshåndhævelse fra en tredje person, som havde benyttet et tjenestevåben."

Afgørelsen blev stadfæstet i anken. Der blev ikke taget stilling til klagernes erstatningskrav, men retten bemærkede, at de kunne anlægge en civil sag.

Der blev i maj 1999 rejst sigtelse mod politimanden SG for uagtsomt manddrab og overskridelse af myndighedsbeføjelser, men påtale blev opgivet med den begrundelse, at der ikke var beviser for, at der var begået nogen forbrydelse. Klagerne appellerede forgæves denne afgørelse.

Menneskerettighedsdomstolen fastslog, at klagernes sønner var blevet dræbt af skud affyret af SG, hvis hensigt var at stoppe bilen og anholde føreren.

Domstolen måtte forholde sig til de modstridende udsagn ved afgørelsen af, om den anvendte magt var "absolutely necessary".

Med en længere skudepisode og skud, der ramte hist og her, løb politifolkene en meget høj risiko for at dræbe passagerne og burde have forudset denne risiko. En sådan høj grad af livsfare kunne kun være berettiget, hvis skud havde været det sidste middel til at afværge livsfare, hvis bilen undslap. Det var ikke fastslået, om der omkring midnat i den pågældende middelstore by var personer til stede, der kunne være blevet udsat for fare.

Der var tale om en uplanlagt aktion, som politiet var blevet kastet ud i. Men samlet nåede retten til, at der var anvendt mere end nødvendig magt til at foretage en anholdelse, hvorfor der forelå en krænkelse af art. 2.

Også med hensyn til efterforskningen i forbindelse med de to passagerers død forelå der en krænkelse. Efterforskningen blev først sat i værk 10 måneder efter episoden. Ganske vist havde man i mellemtiden foretaget nogle undersøgelser i forbindelse med sagen mod bilens fører, men uden at tage stilling til SG's rolle i sagen. Det henstod stadig uklart, hvornår og under hvilke omstændigheder biljagten var indledt.

Myndighederne havde koncentreret efterforskningen udelukkende om den version, som politiet havde givet, uden at undersøge andre muligheder. Der var ingen ekspertudtalelser om sammenhængen mellem afstand og skudvinkler.

Der forelå derfor en krænkelse af art. 2 på grund af den mangelfulde efterforskning af klagernes børns dødsfald.

Landsforeningens Meddelelse 52/2008

Færdselsloven - Afstand til forankørende - Ikke frakendelse - Anklageskrifter
Færdselslovens § 15 og retsplejelovens § 834

T var tiltalt for på et bestemt tidspunkt at have kørt med en hastighed af 130 km/t på motorvej med afstand til forankørende på under 1 meter. Idømt bøde herfor, men ikke frakendelse, da overtrædelsen på grund af anklageskriftets udformning alene kunne bedømmes som en øjebliksovertrædelse.

Retten i Aalborg SS 8.574/2007, 18/3 2008

T var tiltalt for overtrædelse af færdselslovens § 118, jfr. § 15, stk. 3, ved den 27. september 2007 kl. 12.45 under tilsidesættelse af væsentlige hensyn til færdselssikkerheden at have ført en varebil på motorvejen ved km mrk. 254 med en hastighed på ca. 130 km/t og med en afstand på under 1 meter til den forankørende personbil, hvilket indebar risiko for påkørsel.

Der var påstand om bøde og betinget frakendelse, jfr. færdselslovens § 125, stk. 1, nr. 1.

T nægtede sig skyldig. Han forklarede bl.a., at han med en hastighed på 120-130 km/t var trukket ud i ydersporet med henblik på overhaling af en personbil, der kørte bag en lastbil. Ca. 10 meter før han nåede frem til personbilen, trak denne ud foran ham med en hastighed på 90-100 km/t, så han måtte bremse op for at undgå sammenstød.

Da personbilen havde passeret lastbilen, blev den i ydersporet, selv om den godt kunne trække ind. Da han blinkede, bremsede personbilen op, så afstanden blev ganske kort. Det gentog sig. Afstanden mellem hans bil og personbilen var trods opbremsningerne ikke under 3-5 meter.

En vicepolitikommissær V forklarede, at han kørte i civil patruljebil og havde iagttaget en norsk bil og T's kassevogn, efter at den norske bil havde givet T plads i forbindelse med T's indkørsel på motorvejen ved at trække ud i anden vognbane. T accelererede straks ud i anden vognbane og tæt op bag den norske bil, der trak ind.

T's bil blev liggende i 2. vognbane med meget høj hastighed. Vidnet havde ikke målerudstyr i vognen. Længere henne ad motorvejen så vidnet en lastbil blive overhalet af en personbil. Kassebilen fortsatte med sin høje hastighed, til den kørte helt op bag personbilen med en afstand under 1 meter.

Efter at personbilen var trukket ind, overhalede T denne og kørte så tæt ind foran personbilen, at der kun var få centimeters afstand mellem bilerne, så personbilen måtte trække ud i nødsporet (let forkortet referat, ER).

Rettens bemærkninger:

"Indledningsvist bemærkes, at der som følge af den manglende angivelse i anklageskriftet af nogen vejlængde, alene kan tages stilling til tiltaltes kørsel netop ved det nævnte "km-mrk. 254", men uden hensyntagen til kørslen før og efter.

Retten finder at kunne lægge vidnets troværdige forklaring til grund, og selv den margin taget i betragtning som må følge af manglende eksakte opmålingsmuligheder og vidnets placering er det herefter bevist, at tiltalte på det i anklageskriftet anførte punkt holdt en afstand til den forankørende på under 1 meter uden at dette skyldtes en pludselig opbremsning fra den forankørendes side.

Tiltalte har herved overtrådt færdselslovens § 15, stk. 3.

Straffen herfor fastsættes til en bøde på 500 kr., jf. færdselslovens § 118, jf. § 15, stk. 3.

Da overtrædelsen på grund af anklageskriftets udformning alene kan bedømmes som en øjebliksovertrædelse, er der ikke tilstrækkeligt grundlag for at betragte den skete overtrædelse som en tilsidesættelse af væsentlige hensyn til færdselssikkerheden.

Tiltalte frifindes derfor for påstanden om betinget førerretsfrakendelse."

Det offentlige skulle afholde salæret til den beskikkede forsvarer.

- oo0oo -

Forsvareren tilføjer, at han med held påberåbte sig Lf.Medd. 90/2004.

Landsforeningens Meddelelse 53/2008

Erstatning - Godtgørelse til pårørende - Manddrab, uagtsomt - Udvisning, EU-borger

Erstatningsansvarslovens § 26 a, straffelovens § 241 og § 252, udlændingelovens § 2 og § 26

Oversigtsartikler, som den i Lf.Medd. 39/2008, har det med at bringe flere afgørelser frem.

T kørte med høj hastighed gennem tættere bebyggelse over for rødt, hvorved tre personer blev dræbt, og fire andre personer, der var passagerer i T's bil, var udsat for livsfare, straffelovens § 252. Fem mindreårige børn, henholdsvis tre og to efterladte efter to af de afdøde trafikofre, fik hver 50.000 kr. Erstatningskrav tog retten ikke under påkendelse. T blev idømt 2 år og 3 måneders fængsel. Han, der var estisk statsborger og havde opholdt sig lovligt her i 14 måneder, blev udvist for bestandig.

Retten i Århus SS 9-566/2008, 29/2 2008

T på 22 år fra Estland var tiltalt for overtrædelse af færdselslovens §§ 3, 4, 41, 42 og 53, for i november 2007 med en promille på 0.86 at have kørt med ca. 140 km/t i bebygget område og ind i et kryds for rødt, hvorved han påkørte en bil med tre personer, der alle afgik ved døden, straffelovens § 241, ligesom passagererne i T's egen bil var udsat for livsfare, straffelovens § 252.

Dommen er på 17 sider. Forklaringer og øvrig bevisførelse refereres ikke i detaljer. T nægtede sig i det store og hele skyldig og påstod frifindelse for udvisning. Han havde været rundt i byen med sine venner. Han følte sig ikke fuld. Det var, som om bilen gled, da han accelererede.

En taxachauffør, der ikke var involveret i uheldet, havde set T køre med høj hastighed og udskridning i svinget, og T kørte over, da lyset skiftede til rødt i et tidligere kryds.

En bilinspektør havde beregnet, at hastigheden af T's bil var 140 km/t. Der var ingen fejl ved køretøjet.

T var studerende her i Danmark. Udlændingesservice tiltrådte anklagemyndighedens indstilling om udvisning, idet det dog blev anført:

"Vi har ikke hermed taget stilling til, hvorvidt EU-reglerne i det konkrete tilfælde er til hinder for en udvisning."

Værgerne for henholdsvis tre og to mindreårige børn fremsatte krav om godtgørelse efter EAL § 26 a på 75.000 kr. til hvert barn.

De øvrige erstatningskrav blev ikke behandlet under sagen.

Byretten lagde til grund, at T kørte særligt hensynsløst, dog at det ikke med tilstrækkelig sikkerhed kunne fastslås, at T's hastighed var mere end det dobbelte af det tilladte. Det ville sige 120 km/t. Han blev dømt både efter straffelovens § 241 og § 252.

Byretten henviste til UfR 2006.1089 H og idømte med udførlige præmisser en fængselsstraf på 2 år og 3 måneder. Førerretten blev frakendt i 6 år. Der var ikke forhold efter udlændingelovens § 26, der talte mod udvisning, og hans handlemåde udgjorde en virkelig og tilstrækkelig alvorlig trussel mod grundlæggende samfundshensyn. Hensynet til EU-reglerne talte derfor heller ikke afgørende mod udvisning. T blev derfor udvist for bestandig.

Børnene efter de afdøde blev - særligt efter graden af den hensynsløshed, T havde kørt med - tillagt hver 50.000 kr., selv om børnene hverken var til stede eller kom til skade i forbindelse med uheldet.

Landsforeningens Meddelelse 54/2008

Medvirken - Manddrab - Røveri - Udvisning, herunder betinget - Erstatning til pårørende

Straffelovens § 23 og § 237, udlændingelovens § 24 b og § 26, erstatningsansvarslovens § 26 a

En sidste rigtig nævnings sag i Østre Landsret. 3 tiltalte går op til en pusher angiveligt for at købe stoffer. Alle bliver dømt for røveri. Men 2 af de tiltalte bliver frifundet for medvirken til manddrab, som den 3., M, begår med et kraftigt knivstik ved kravebenet. De 2 bliver alene dømt for medvirken til § 245, da de - med retsformandens ord - ikke kunne påregne, at der i forbindelse med et almindeligt røveri skulle ske yderligere voldsudøvelse end omfattet af § 245.

Disse to tiltalte fik 2 års fængsel (dissens for strengere straf) hver og betinget udvisning. Hovedmanden M fik 12 år og udvisning for bestandig.

Afdøde P, der var født i 1975, havde en far, som var til stede, da P blev dræbt. Faderen fik tillagt 100.000 kr. efter EAL § 26 a. Øvrige krav blev henskudt til civilt søgsmål eller Erstatningsnævnet.

ØL 9. afd. N nr. S-3229-07, 16/4 2008

Under en nævnings sag var R på 20, T på 21 og M på 19 år tiltalt alle for forsøg på røveri i maj 2007 over for A, idet de holdt en stor Rambo-kniv op mod dennes hals på en sti, mens de forlangte at få hans penge udleveret, hvilket mislykkedes, da A ikke havde penge.

R og M blev frifundet for dette forhold, mens T blev dømt.

Sagens hovedforhold var forhold 2 og 3, hvor alle var tiltalt for røveri, ved samme dag kl. 21 på afdøde P's adresse "i forening og med accept af, at der kunne eller skulle anvendes kniv ved trussel med en stor "Rambo-kniv" at have frataget P ca. 10 gram amfetamin, idet de indfandt sig på P's bopæl bevæbnet med kniven, hvorefter de under trussel med kniven fratog P amfetaminen",

samt manddrab efter § 237, "ved i forlængelse af det i forhold 2 passerede på samme adresse i forening med accept af, at der kunne eller skulle anvendes kniv at have tildelt P et knivstik i halsen, hvorved P kort efter afgik ved døden."

Alle var endvidere tiltalt for lov om euforiserende stoffer og våbenloven ved at være i besiddelse af de 10 g amfetamin og den pågældende Rambo-kniv.

Der var påstand om udvisning, og afdødes far nedlagde bl.a. påstand om godtgørelse efter EAL § 26 a på 100.000 kr.

R og M nægtede sig skyldige. T erkendte kun besiddelsen af de 10 g amfetamin.

R var tidligere straffet:

2005 for bl.a. røveri med fængsel i 6 måneder, heraf 4 måneder betinget.

2006 for bl.a. forsøg på røveri og våbenloven med fællesstraf af 10 måneder, heraf 5 måneder betinget.

Senest havde han fået en dom (skrivefejl i dommen med hensyn til dato) for tyveri og vidnetrusler. En fællesstraf af fængsel i 8 måneder. Reststraf 83 dage.

T var straffet tilbage i 2003 for tyveri med en betinget dom uden straffastsættelse.

M var ustraffet.

Ved en mentalundersøgelse var R fundet præget af en svær personlighedsmæssig forstyrrelse med dyssoziale karaktertræk. Det var et skøn, om han var omfattet af straffelovens § 69. Man kunne ikke pege på andre foranstaltninger end straf.

T blev betegnet som umoden med et ikke ubetydeligt hashmisbrug.

M blev betegnet som meget umoden. En senere erklæring betegnede ham som begavet svarende til midt i sinkeområdet.

R havde fået familiesammenføring som 4-årig fra Tyrkiet i 1991 og havde frasat varetægtsfængsel haft lovligt ophold i ca. 15 år. Han havde begge sine forældre og en storebror her. Han havde efter 9. klasse haft arbejde og påbegyndt forskellige uddannelser. Der var stadig en moster i Tyrkiet. Resten af familien var emigreret til forskellige europæiske lande. Der var ikke risiko for dobbeltstraf ved en udvisning til Tyrkiet.

T var indrejst i 1997, ligeledes med familiesammenføring med sine angiveligt somaliske forældre og havde haft lovligt ophold i ca. 10 år.

Det var senere sandsynliggjort, at de rigtige forældre var henholdsvis død eller befandt sig i Somalia. T havde boet hos plejeforældrene og havde gennemført 10. klasse og påbegyndt uddannelse, men siden taget arbejde. Han havde søskende og en plejemor her og ingen kontakt til den rigtige mor i Somalia.

M var familiesammenført med sine tyrkiske forældre i 1989. Da han som den eneste af de tre blev dømt for drabet, henvises der til præmisserne nedenfor vedr. de personlige forhold.

Nævningene svarede benægtende på hovedspørgsmål 1 om det forudgående røveri, for så vidt angik R og M, hvorimod T blev dømt.

Nævningene svarede endvidere benægtende på hovedspørgsmål om drab, for så vidt angik R og T, også på et subsidiært spørgsmål om § 246, jfr. § 245, stk. 1.

Derimod svarede de bekræftende på et mere subsidiært hovedspørgsmål efter § 245, stk. 1, om i forening med andre at have udøvet legemsangreb af særlig rå, brutal eller farlig karakter mod P, idet P blev stukket med en stor kniv i halsen.

De svarede også bekræftende på et tillægsspørgsmål om strafforhøjelse til R efter straffelovens § 247, stk. 1.

Alle blev dømt for røveriet i forhold 2 mod P, lov om euforiserende stoffer og våbenloven, og M blev dømt for drabet i forhold 3.

R fik herefter en fællesstraf incl. reststraffen på 83 dage på fængsel i 2 år (dissens for 2½ år). Der var 23 stemmer for at udvise ham betinget, jfr. udlændingelovens § 24 b. Én ville frifinde herfor.

T fik fængsel i 2 år (dissens for 2½ år). Der var samme stemmetal som for R med hensyn til betinget udvisning.

M fik fængsel i 12 år (dissens for 10 år).

Flertallet havde ved strafudmålingen lagt vægt på, at M var dømt for manddrab i forbindelse med røveri og på den anden side hans alder. Han blev med 22 stemmer udvist for bestandig.

Flertallet anførte, dommen side 15:

"Flertallet har for så vidt angår tiltalte M lagt vægt på kriminalitetens særdeles kyniske og hensynsløse karakter, og til at denne tiltalte har en vis tilknytning til Tyrkiet, idet hans mormor og moster bor i Tyrkiet, hvor han cirka hvert andet år har været på ferie, således at der efter en samlet afvejning, uanset denne tiltalte er født og opvokset i Danmark, ikke foreligger forhold efter udlændingelovens § 26, stk. 1, der taler afgørende mod en udvisning, jf. udlændingelovens § 26, stk. 2. Udvisning kan endvidere ikke anses for stridende mod Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, artikel 8."

M blev fundet erstatningsansvarlig for P's død. Hovedparten af kravene blev henvist til Erstatningsnævnet eller civilt søgsmål.

Vedr. kravet om godtgørelse efter EAL § 26 a, citerer retten udførligt fra forarbejderne til bestemmelsen, herunder at den maksimale godtgørelse i almindelighed forudsættes at være i størrelsesorden 100.000 kr. I sager om forsætligt drab bør der som udgangspunkt tilkendes en godtgørelse i denne størrelsesorden.

Konkret anfører retten:

"På denne baggrund findes (...faderen...) at måtte anses som en efterlevende, der stod P særligt nær. Herefter og da (...faderen...) var til stede, da P blev dræbt, tages kravet i henhold til

erstatningsansvarslovens § 26 a til følge som nedenfor bestemt, mens de øvrige erstatnings- og godtgørelseskrav henvises til civilt søgsmål og/eller afgørelse af erstatningsnævnet."

Der blev herefter tillagt faderen 100.000 kr. med renter.
- oo0oo -

En af forsvarerne tilføjer bl.a.:

"Det drejer sig om den sidste nævningesag i Østre Landsret efter de gamle regler. Der var 3 tiltalte, som sammen gik op i en lejlighed til en pusher. De forklarede alle, at de gik op for at købe stoffer, men blev alle dømt for at være gået op i røverihensigt.

Alle 3 vidste, at den ene, M, medbragte en kniv i lejligheden, da han havde vist den til de andre, før de gik derop. Ganske kort tid efter, at de var ankommet til lejligheden, trak M kniven og stak forurettede én gang ved kravebenet, så han afgik ved døden. Der blev stukket med en kraft, så kravebenet blev skåret over.

Alle 3 blev tiltalt for drabet, der altså blev begået i pusherens lejlighed, som var ganske lille. Heldigvis blev kun M dømt for drabet, idet nævningerne sagde nej til både manddrab og vold efter § 246 for de 2 andre. De 2 andre blev kun dømt for medvirken til vold efter § 245, da de - med retsformandens ord - ikke kunne påregne, at der i forbindelse med et almindeligt røveri skulle ske yderligere voldsudøvelse end omfattet af § 245. ...

Retsformanden udtalte under retsbelæringen, at hvis man skal dømme de 2 andre for medvirken til M's drab, kræver det mere end den blotte tilstedeværelse. Dette "mere" var ikke til stede."

Landsforeningens Meddelelse 55/2008 **Salær - Rejsegodtgørelse - Fængselsbesøg**

Retsplejelovens § 334

Advokat A fra Århus blev uden rejseforbehold beskikket i en straffesag i Kolding. T var indsat i Statsfængslet i Vridsløselille og ønskede og fik besøg af forsvareren forud for domsforhandlingen. Byretten ville ved salærfastsættelsen ikke tillægge salær for fængselsbesøget "henset til sagens omfang og karakter". A kærede, og landsretten fandt, at det efter det oplyste var berettiget, at A efter ønske fra sin klient havde et møde med ham i fængslet. A blev tillagt yderligere 1.200 kr. + m for ét fængselsbesøg, 7½ times rejsetid med 4.500 kr. + m og 624 kr. for togbilletten. Beløbet skulle afholdes af domfældte.

VL 9. afd. S-0754-08, 16/4 2008

A kærede salærfastsættelsen i en straffesag. Hun, der havde kontor i Århus, var blevet beskikket uden rejseforbehold i en straffesag i Kolding og var blevet tillagt 7.600 kr. + m for 2 retsmøder og 6 timers rejsetid til retsmøderne samt yderligere for togbilletterne.

Byretten anførte i anledning af kæreskriftet til landsretten:

"Henset til sagens omfang og karakter sammenholdt med omkostningerne forbundet med det af advokat A's foretagne fængselsbesøg, burde advokat A have skønnet, at sagen ikke kunne bære en omkostning af anførte størrelse og som følge heraf enten have drøftet sagen telefonisk med T og/eller have mødtes med T umiddelbart inden retsmødet. På denne baggrund er det min vurdering, at der ikke bør tilkendes yderligere salær."

Landsretten udtalte bl.a.:

"Det lægges på baggrund af oplysningerne i kæreskriftet til grund, at advokat A efter ønske fra T i forbindelse med sagens forberedelse var på et fængselsbesøg i Statsfængslet i Vridsløselille, hvor T på dette tidspunkt var indsat.

Uanset sagens begrænsede omfang var det efter det oplyste berettiget, at advokat A efter ønske fra sin klient havde et møde med ham i fængslet.

På denne baggrund bør der tilkendes advokat A yderligere salær for fængselsbesøg på 1.200 kr. + moms og for 7½ times rejsetid på 4.500 kr. + moms samt godtgørelse for udlæg til rejseudgifter på 624 kr. Beløbene skal som det allerede tilkendte salær betales af T."

- oo0oo -

Det er en anden advokat fra A's kontor, der har fremsendt kendelsen. Denne tilføjer, at sagen drejede sig om tyveri af en Playstation til en værdi af ca. 1.200 kr.

Redaktøren tilføjer, at hvis man ikke aflægger fængselsbesøg hos indsatte klienter forud for domsforhandlingen, kan man risikere at få problemer med Advokatnævnet, jfr. redaktørens artikel i Lf.Medd. 18/2006, en nævnskendelse fra 1997 refereret under pkt. 3.2.5, selv om der naturligvis er forskel på at møde i en højesteretssag og en byretssag.

Landsforeningens Meddelelse 56/2008

Tyveri - Udvisning undladt - EU-borgere - Varetægt - Proportionalitet
Straffelovens § 276, udlændingelovens § 2

3 estere var tiltalt for et tasketyveri. Én erkendte delvis, de to andre nægtede, og i forbindelse med domsforhandlingen blev én frifundet efter anklagers og forsvarers samstemmende påstand. De to tilbageværende idømt fængsel i 30 dage og frifundet for udvisning. De havde alle været varetægtsfængslet i 46 dage.

Retten på Frederiksberg SS 2-3811/2008, 3/6 2008

A, B og C, alle fra Estland, var tiltalt for tasketyveri den 18/4 2008 ved en station, idet de fra K's cykelkurv stjal hendes taske, der bl.a. indeholdt en pung, mp3-afspiller, et kamera, togtkort, smykker, cigaretter m.v. til en samlet værdi af ikke under 10.000 kr.

Der var påstand om fængselsstraf på 30 dage og udvisning, idet dog anklagemyndigheden endeligt nedlagde påstand om, at C blev frifundet.

A havde erkendt tyveri på egne, men ikke de andres vegne allerede i grundlovsforhør. B og C nægtede sig skyldige.

K afgav vidneforklaring - ikke gengivet i dommen.

Det fremgik i øvrigt fra dommen:

"Udlændingesservice har afgivet udtalelser af 16. maj 2008 vedrørende de tiltalte, som alle er statsborgere i Estland. Det fremgår blandt andet af udtalelsen, at Udlændingesservice ikke har taget stilling til, hvorvidt EU-reglerne i det konkrete tilfælde er til hinder for en udvisning, og at Udlændingesservice tiltræder anklagemyndighedens indstilling om udvisningsspørgsmålet.

De tiltalte er efter det oplyste ikke tidligere straffet her i landet.

De tiltalte har under sagen været frihedsberøvede fra den 18. april 2008."

Retten frifandt C og dømte A og B på deres forklaringer sammenholdt med K's forklaring og de i øvrigt foreliggende oplysninger.

Straffen blev fastsat til fængsel i 30 dage. Retten fortsatte:

"Retten finder, at betingelserne for udvisning efter udlændingelovens § 24, nr. 2, jf. § 26 er opfyldt. Efter udlændingelovens § 2, stk. 3, er en påstand om udvisning af EU-borgere imidlertid herudover undergivet de begrænsninger, der følger af EU-retten. De tiltalte A og B er ustraffede, og efter en samlet vurdering af den begåede enkeltstående lovovertrædelse og omstændighederne i øvrigt, er der ikke grundlag for udvisning, hvorfor de tiltalte A og B frifindes for påstanden herom."

- oo0oo -

Forsvareren for B og C oplyser, at fængslingskendelsen i grundlovsforhøret blev kæret, men stadfæstet af landsretten.

Anklageskriftet blev først udarbejdet den 13/5 2008, og dagen efter blev de fængslede fremstillet til fristforlængelse, hvor retten forlængede fristen 14 dage efter RPL § 762, stk. 1, nr. 1, med bemærkningen:

"Henset til det stjålne værdi og til at tyveriet er begået af flere i forening findes en fortsat fængsling ikke på nuværende tidspunkt at være i strid med retsplejelovens § 762, stk. 3."

Der er nu søgt om delvis og fuld erstatning for så vidt angår B og C for uberettiget varetægt.

Landsforeningens Meddelelse 57/2008**Tyveri fra lomme - Unge udenlandske lovovertrædere - Varetægt -
Proportionalitet - Udvisning**

Straffelovens § 276, udlændingelovens § 24 og § 35, retsplejelovens § 762

T, algerier på 17 år, blev dømt for to lommetyverier og frifundet for et tredje. Straffen blev udmålt til ubetinget fængsel i 40 dage. T havde været varetægtsfængslet 51 dage, idet anklageskrift først var indleveret til retten 37 dage efter varetægtsfængslingen.

Forinden da havde retten ved en kendelse 25 dage efter fængslingen fastslået, at betingelserne for varetægtsfængsling efter retsplejelovens regler ikke længere var opfyldt, jfr. § 762, stk. 3. Dette førte dog ikke til løsladelse, men alene til at T blev hensat efter udlændingelovens § 35, da der var begrundet mistanke om en lovovertrædelse, der kunne medføre udvisning.

Københavns Byret SS 4-10891/2008, 9/6 2008

T på 17 år fra Algeriet var fremstillet i grundlovsforhør den 19/4 2008 sigtet for 3 lommetyverier begået samme morgen. Han nægtede sig skyldig, idet han ikke kunne huske noget fra samme nat, da han var meget fuld.

Han havde ingen fast tilknytning hertil og ingen papirer.

T blev varetægtsfængslet efter § 762, stk. 1, nr. 1, jfr. § 765, med klausul om overførsel til surrogat, når plads haves. Fristen blev forlænget den 30/4 og 14/5 2008. Ved seneste retsmøde protesterede forsvareren mod fortsat fængsling i sagen, hvor der endnu ikke var udarbejdet anklageskrift. T var den 9/5 2008 blevet overført til surrogat.

Retten afsagde følgende kendelse:

"Der er fortsat begrundet mistanke om, at anholdte T har gjort sig skyldig i de rejste sigtelser.

Under hensyn til den tid arrestanten på nuværende tidspunkt har været frihedsberøvet, findes betingelserne for varetægtsfængsling efter retsplejelovens regler ikke længere at være opfyldt, jf. § 762, stk. 3.

Under hensyn til, at udlændingen ikke har fast bopæl her i landet, og da der er begrundet mistanke om, at han har begået en lovovertrædelse, der kan medføre udvisning efter udlændingelovens §§ 22 - 24, findes betingelserne i udlændingelovens § 35, stk. 1, nr. 1, opfyldt."

Anklageskrift blev modtaget af retten den 26/5 2008, og forsvareren fik fremskyndet hovedforhandlingen, efter at retten først havde berammet denne til to månedersdagen efter varetægtsfængslingen.

Hovedforhandlingen fandt sted den 9/6 2008, hvor T blev dømt i 2 ud af de 3 forhold. Et af vidnerne kunne ikke udpege T, hvorfor der skete frifindelse i dette forhold.

Straffen blev fastsat til fængsel i 40 dage, idet retten lagde vægt på tyveriernes karakter.
(Formentligt, at T med fagter og bevægelser havde afledt de bestjålnes opmærksomhed, mens han stjal deres punge)

T blev udvist i 5 år og - naturligvis - fortsat varetægtsfængslet på effektivering af udvisningen.
- oo0oo -

Seneste melding er, at han er løsladt den 18/6 og overført til et center for mindreårige asylsøgende, da han forud for domsforhandlingen havde søgt asyl, men han nåede altså at være frihedsberøvet tæt på 2 måneder.

Landsforeningens Meddelelse 58/2008

Færdselsloven - Vejbaner - Frifindelse for betinget frakendelse - Langvarig sagsbehandling - Beviser, urigtigt rids

Færdselslovens § 14 og § 125

En buschauffør havde på grund af trafiksituationen kørt på en del af gaden, der var markeret som cykelsti og hen mod krydset højresvingsbane, selv om han skulle lige ud. Cyklisten, der følte sig generet, var politibetjent. Han foretog den senere afhøring i sagen og skaffede et rids, der var mangelfuldt, da det ikke fremgik, at cykelstien mandede ud i en højresvingsbane. Chaufføren blev frifundet for betinget frakendelse, da sagen var fra december 2006.

Københavns Byret SS 4-16041/2007, 28/5 2008

T var som buschauffør tiltalt for i december 2006 at have benyttet cykelstien over en strækning på 60 m, hvorved en i samme retning kørende cyklist måtte foretage undvigemanøvre og standsning for at undgå påkørsel.

Der var påstand om bøde og betinget frakendelse. T påstod frifindelse, subsidiært frifindelse for frakendelsespåstanden. (Den subsidiære påstand fremgår ikke af dommen, ER)

T, der var ustraffet, forklarede bl.a., at han kom kørende ad St. Kongensgade. Det var mørkt, og der var tæt trafik. På et tidspunkt kom en passager op til ham og bad om at blive sat af. Han forklarede passageren, at hun ikke kunne blive sat af før næste stoppested. Hun kom imidlertid tilbage kort efter og sagde, at hun skulle af, fordi hun skulle på toilettet. T holdt for rødt bag to personbiler ved krydset Dr. Tværgade. Da det blev grønt, kørte den forreste bil ikke frem. Føreren i bilen mellem bussen og den forreste bil steg ud og bankede på ruden til den forreste bil. Der var optræk til ballade. Tiltalte orienterede sig i spejlene og trak derpå ind i højresvingsbanen for at komme uden om de holdende biler. Der var plads til cyklister mellem bussen og kantstenen. Han kørte lige over i krydset til busstoppestedet på den anden side. Lige idet han skulle til at køre, kom der en person hen og bankede på ruden.

Vidnet, der både var politibetjent og anmelder, og som efterfølgende havde afhørt T med sigtelse, forklarede bl.a., at han kom kørende på en ladcykel på cykelstien. Der var tæt trafik, og det regnede. På et tidspunkt kørte en bus op på siden af ham. Da han befandt sig ud for midten af bussen, trak den ind over cykelstien og fortsatte halvt på kørebanen, halvt på cykelstien, indtil det blev en

højresvingsbane. For at undvige en påkørsel måtte han køre helt op på fortovet. Hans familie boede i nr. x på St. Kongensgade, og det skete før denne adresse. Den tegning, han havde lavet for at illustrere situationen, var mangelfuld, idet det ikke fremgik, at cykelstien mandede ud i en højresvingsbane.

(Forsvareren havde været på besigtigelse inden domsforhandlingen og fremlagde fotos, hvorefter cykelstien ca. 20 m fra krydset mandede ud i en fælles cykelsti og højresvingsbane)

Byrettens begrundelse og afgørelse:

"Ved tiltaltes egen forklaring om, at han trak ud i højresvingsbanen for at komme udenom de holdende biler samt den af vidnet afgivne forklaring om, at han for at undgå en påkørsel herved måtte trække op på fortovet, findes det godtgjort, at tiltalte er skyldig i overensstemmelse med tiltalen.

Straffen fastsættes til en bøde på 1.500,00 kr., jf. færdselslovens § 118, jf. § 14, stk. 1. Forvandlingsstraffen er fængsel i 6 dage.

Under hensyn til, at forseelsen er begået den 15. december 2006, det vil sige for 1 år og 5 måneder siden finder retten ikke tilstrækkelig grundlag for at tage påstanden om betinget frakendelse af førerretten til følge."

T blev kun pålagt delvise sagsomkostninger, nemlig 1.500 kr. af 4.000 kr.

Landsforeningens Meddelelse 59/2008

Anholdte, befrielse af - Betinget straf - Anklageskrift og dom

Straffelovens § 56 og § 124

T på 23 år dømt for forsøg på at befri en anholdt og idømt 20 dages fængsel betinget (dissens for frifindelse). Læg mærke til, hvad T var tiltalt for, og hvad rettens flertal dømte ham for. Anklageren berigtigede ikke anklageskriftet efter bevisførelsen, men krævede blot dom efter anklageskriftet.

Københavns Byret SS 2-24822/2007, 23/5 2008

T på 23 år var tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 124, stk. 2, jfr. § 21, ved den 3/5 2007 om aftenen på Nørrebrogade at have forsøgt af befri den anholdte A, idet T skubbede en polititjenestemand til side, maste sig ind mellem politipersonalet, greb fat i den anholdte og forsøgte at trække ham væk, hvilket mislykkedes, da en anden polititjenestemand greb ind.

Der var påstand om fængselsstraf. T påstod frifindelse. Han var ikke straffet af betydning for sagen. Han var i lære som blikkenslager.

T forklarede bl.a., at han var sammen med A i et optog bag en bil. Pludselig kom politiet stormende ind fra siden og trak A til side efter at have væltet ham omkuld. T løb over mod kammeraten. En betjent hev T i rygsækken og kastede ham uden videre ned. Han havde ikke hevet fat i nogen.

En politimand forklarede bl.a., at A var blevet anholdt inde i demonstrationen for at male graffiti. A var meget voldsom, så vidnet og en kollega fik trukket ham ud og lagt ned på fortovet. Der blev kastet sten og flasker fra demonstrationen mod vidnet og kollegaen. Sidstnævnte lagde sig ned over den anholdte for at beskytte ham.

Vidnet mente, at han selv lå på knæ ved siden af den anholdte og kollegaen og holdt fast i en af dem, da der blev taget fat i skulderen af ham og rykket i ham. Han vendte sig om og så en kollega tage fat i en person, der blev anholdt. Der blev rykket hårdt i vidnet, og han var blevet rykket væk fra den først anholdte, hvis ikke kollegaen havde taget fat i personen. Der kom flere kolleger til, og T blev anholdt.

Vidnet blev af anklageren foreholdt, at han tidligere til rapport havde forklaret om et kraftigt skub i ryggen og vedstod denne forklaring.

Kollegaen forklarede, at man skulle have anholdt en person fra en demonstration, idet personen havde lavet graffiti. En af vidnets kolleger blev forsøgt revet væk under anholdelsen. Kollegaen blev revet i jakken og blev forsøgt trukket væk. Vidnet trak sin stav og slog personen. Det hjalp ikke, og vidnet rev i personens taske og trak ham væk. Vidnet så, at den pgl. person gik målrettet hen imod de to kolleger, der var ved at lægge en person i håndjern. Inden der blev revet i kollegaen, så vidnet ingen kontakt mellem personen og kollegaen.

Retten's begrundelse og afgørelse:

"Efter vidneførslen lægger to af retten's medlemmer til grund, at tiltalte, mens den ene betjent lå hen over tiltaltes kammerat, som var anholdt, og den anden betjent sad ved siden af og holdt fast i betjenten eller tiltaltes kammerat, løb hen og tog fat i den siddende betjent bagfra ved skulderen og forsøgte at hive ham væk, hvilket mislykkedes, da yderligere en betjent kom til stede. Tiltalte findes herved at have forsøgt at befri en anholdt, og i dette omfang findes tiltalte skyldig efter anklageskriftet.

Et af retten's medlemmer finder det ikke godtgjort, at tiltalte forsøgte at befri en anholdt, selvom tiltalte hev fat i betjenten.

Der afsiges dom efter stemmeflertallet.

Straffen fastsættes til fængsel i 20 dage, jf. straffelovens § 124, stk. 2, jf. stk. 1, jf. § 21.

Straffen skal ikke fuldbyrdes, hvis tiltalte overholder de betingelser, som er angivet nedenfor, jf. straffelovens § 56, stk. 2. Retten har herved lagt vægt på tiltaltes gode personlige forhold."

Betingelserne omfattede en prøvetid på 2 år.